

PÅ ANDRA SIDAN GÄRDSGÅRN

VÄXER DET GRÖNASTE GRÄSET

Då man läser och begrundar svensk kulturhistoria får man obestridligt uppfattningen att folk i alla tider intalat sig att det är grönare på andra sidan gärdsgårn!

Varje ny generation har alltid känt sig vara på fel sida och längtat efter att komma över på den grönare sidan. Missnöje anses ofta vara roten till mycket ont, men kan också vara drivkraft till förbättringar. Om man vill använda sig av inre bilder och lite fantasi visar all kulturhistorisk forskning på det senare alternativet.

Det är många människor och företeelser som befunnit sig på fel sida om gärdsgårn när det gäller värderingar, attityder och livsbetingelser och haft behov av att få komma över på andra sidan där det gröna gräset gror.

Vi kan låta vår egen känsla gå tillbaka ända till hednatiden och tänka på hur till exempel den kvinna fordomdags kände sig när hon tvingades lämna sitt önskade barn åt de vilda djuren i skogen? Hon, om någon, var väl på fel sida?

Hur kändes det inombords för den som stod på krönet av ättestupan? En verklighet i vår historia som många anser vara skrönor men dessvärre ändå tillhör vår sociala verklighet. Vi borde både tänka och känna med empati på alla som då befann sig på fel sida och de många som fortfarande känner sig stå på fel sida om gärdsgårn.

Idag läser vi med vämjelse om rådande främmande hederskulturer och vi reagerar med all rätt. Men hur var det med vår egen hederskultur till exempel i det gamla ståndssamhället som inte ligger allt för långt borta i tiden? Fanns det i vår närhet till exempel en greve som tillät sin son att gifta sig med exempelvis lagårdspigan, eller?

Fanns det då för tiden någon högt utbildad ämbetsman, det gällde ju alltid en man, som med öppen famn tog emot slaktarens son som sin måg?

I sanning, när det gäller kärlek vilar det ingen gloria över vår egen hederskultur heller. När det gäller Kärlek låg den nog mer i plånboken än i hjärtat och man var och är väldigt rädd om det gröna gräset på sin egen sida om gårdsgårn. Kanske lever en del av den attityden delvis fortfarande kvar med tanken att "Lika barn leka bäst"?

Det finns också en annan kvardröjande företeelse, men den är så eldfängd att man knappast vågar vidröra den eller ens sätta den på pränt utan att riskera bli felaktigt stämplad. Det gäller den omhuldade kristna dubbelmoralen i varje krigshistoria. Även i våra sista krig har dubbelmoralen legat i täten som en hägring då det gröna gräset på andra sidan måste erövrast. Förlåt, men nu måste vi tänka till lite extra om dubbelmoralen!

Under mer än tusen år har vi kallat oss för kristna med allt det innebär av kärleksbud och Allt vad I viljen osv. och trots detta har under alla krig prästerskapet ställt upp och bett Gud välsigna de kanoner och vapen som ska meja ner och döda folket för att fort och lätt komma över till det gröna gräset. Det är svårt med dubbelmoral och dubbla budskap.

När ett har krig har brutit ut tystnar orden och det är vapnen som talar. Då

gäller att tiga och inte tala med motparten utan: Skjut först och mycket, då faller många och det blir lättare att komma över till den gröna fläcken!

Till och med under ett Korum på 1940-talets beredskapsläger som många av oss bevistat kunde den inkallade prästen be en bön för strid, försvar och vapen. Mycket av detta ligger bakom oss nu, men har nutiden blivit så mycket mer klarsynt?

Fortfarande strävar vi efter det gröna gräset på andra sidan gårdsgårn. Ränderna går aldrig ur, heter det. Dåliga attityder, dubbelmoral och dubbla budskap frodas fortfarande i det svenska folkhemmet och även i världen i övrigt.

Förvånande nog finns fortfarande bevisligen en del människor i vårt land som under samtal inte kan släppa finansminister Ernst Wigforss påstådda uttalande från 1930-talet att "Fattigdomen är lättare att bära om den delas lika av alla". Som om detta vore något att sträva efter.

Eller ett annat dumt och oöverlagt uttalande som stod att läsa i en LO-tidskrift från 1960-talet som påstod att "Om en företagare får överskott på sin verksamhet bevisar det att hans arbetare har fått för lite betalt". Så kan det uttryckas i vår mo-

derna nutid och det finns de som
fortfarande tror på det!

Nu har vi Internet och Tv och Telefon
i bröstfickan och världen har blivit
mycket mindre! Felaktiga attityder
och dubbelmoral är nog fortfarande,
trots allt, det svåraste som finns att
ändra på och som best behöver få till-
gång på nytt grönt friskt gräs på den
andra sidan gärdsgårn.

Göte Ingelman 2012.

